

De minister voor Rechtsbescherming
Sander Dekker
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Afdeling Strategie

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

datum 29 oktober 2020
van H.C. Naves
e-mail voorlichting@rechtspraak.nl
ons kenmerk UIT 12330 STRA/MvW
onderwerp update slachtoffervoorzieningen

t (088) 361 00 00
f (088) 361 00 22
www.rechtspraak.nl

Geachte heer Dekker,

Deze brief betreft de toegezegde update over slachtoffervoorzieningen in de gerechten. In november 2018 heeft de Raad voor de rechtspraak (hierna: 'de Raad') een uitgebreid onderzoek naar slachtoffervoorzieningen verricht.¹ Hierbij werd in kaart gebracht in hoeverre de rechtbanken en gerechtshoven maatregelen hebben getroffen ter implementatie van de Modelregeling inzake passende verblijfsomgeving slachtoffers (hierna: 'de Modelregeling').² Uit dat onderzoek bleek dat al belangrijke stappen waren gemaakt; in alle gerechtshoven waren voorzieningen getroffen, zoals een aparte ruimte waarin het slachtoffer kan wachten op de aanvang van de zitting. Er werden aanbevelingen geformuleerd voor verdere verbeteringen. In 2019 is een vervolgrapport verschenen, waarin verslag werd gedaan van de wijze waarop de aanbevelingen waren opgepakt.³ Ook dat rapport was overwegend positief. Er werd melding gemaakt van de oprichting van een 'werkgroep slachtoffervoorzieningen' van het Landelijk Overleg Facilitair (hierna: 'het LOF') die nader heeft onderzocht hoe meer uniformering van werkprocessen kan worden bereikt en of het nodig is de Modelregeling te herzien. Ook werd aangegeven dat in het najaar van 2020 nog eenmaal een update zou worden gegeven. Dat is deze brief.

Bij lezing van het onderstaande is het goed in gedachten te houden dat het OM het primaire aanspreekpunt is voor het slachtoffer. Ook Slachtofferhulp Nederland (hierna: 'SHN') heeft een rol in de voorlichting en begeleiding van het slachtoffer. De bemoeienis van de Rechtspraak beperkt zich tot al hetgeen zich rondom de zitting afspeelt.

---

¹ Zie:

<https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/0022%20RVR%20rapport%20Slachtoffervoorzieningen%20WR.PDF>

² Deze Modelregeling werd in 2012 door de Rechtspraak vastgesteld en is hier te raadplegen:
<https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/Modelregeling-inzake-passende-verblijfsomgeving-slachtoffers.pdf>

³ <https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/slachtoffervoorzieningen-rechtspraak.pdf>

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 2 van 40

Communicatie

In het verleden bleek dat slachtoffers niet altijd op de hoogte waren van alle voorzieningen die een rechtbank of gerechtshof bood. Dat leidde ertoe dat ze niet optimaal gebruik maakten van de faciliteiten, simpelweg omdat ze niet wisten dat die bestonden of dat ze van tevoren moesten worden aangevraagd. De Rechtspraak heeft daarom alle voorzieningen per gerechtshof op een rijtje gezet op de website: www.rechtspraak.nl/slachtoffervoorzieningen-per-gerecht Overleg met het OM heeft ertoe geleid dat deze informatie is opgenomen in alle brieven waarin het slachtoffer wordt opgeroepen voor een zitting. In [bijlage 1](#) treft u een voorbeeldbrief aan, met een aparte alinea waarin wordt verwezen naar de informatie op rechtspraak.nl. Deze alinea staat inmiddels in de brieven van alle arrondissements- en ressortspakketten, zo heeft het OM gemeld.

Ook staat er inmiddels meer en duidelijkere algemene informatie op rechtspraak.nl en rijksoverheid.nl.⁴

Werkgroep LOF

Zoals hierboven vermeld, werd in de laatste update van 2019 gewag gemaakt van het verslag van de LOF-werkgroep. Inmiddels is dat verslag formeel vastgesteld door het LOF. U vindt dat als bijlage bij deze brief ([bijlage 2](#)).

De belangrijkste aanbevelingen van de werkgroep zijn:

- Stel een werkproces op voor informatiedeling tussen OM en ZM, naar het voorbeeld van het Haagse model ([bijlage 3](#)). Bespreek eventuele bijzonderheden in de dagelijkse briefing met de bode en de beveiliging indien gewenst.
- Tref voorzieningen buiten de zittingszaal om ongewenste confrontatie met de verdachte te voorkomen; een aparte wachtruimte, afsluitbaar met een deur, voorzien van voldoende stoelen, koffie/thee en voldoende exemplaren van de folder Slachtoffers en justitie. Zorg dat het slachtoffer in de wachtruimte wordt voorzien van adequate informatie over de wachttijd/ het tijdstip van het begin van de zitting.
- Tref voorzieningen in de zittingszaal zoals een vaste plek in de zaal, mogelijkheid om als eerste of laatste de zaal te betreden/ verlaten en een microfoon indien nodig. Geef het slachtoffer de mogelijkheid van tevoren te verzoeken om specifieke maatregelen ten behoeve van medische redenen (zoals voorziening voor slechthorenden) en de mogelijkheid de zitting via videoverbinding te volgen.
- Wijs per gerecht een rechter aan als portefeuillehouder/ vaste contactpersoon voor OM en Slachtofferhulp Nederland. Zorg voor periodieke evaluatie met het OM en tussen de gerechten onderling om na te gaan hoe het loopt met de bejegening van slachtoffers en de slachtoffervoorzieningen.

De aanbevelingen zijn inmiddels bestuurlijk omarmd. Ze zijn waar mogelijk in alle gerechtshoven geïmplementeerd. Hier en daar moeten alleen nog wat puntjes op de i worden gezet. Zo geven sommige gerechten aan dat ze volgens de Modelregeling en aanbevelingen voldoende SHN- folders in de

---

⁴ Zie <https://www.rechtspraak.nl/Naar-de-rechter/Betrokken-bij-een-rechtszaak/Slachtoffer> en <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/slachtofferbeleid>.

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 3 van 40

wachtruimte moeten hebben, maar dat deze niet meer verkrijgbaar zijn. Dit is inmiddels digitale informatie, geen papieren folder meer. In de eerste aanbeveling wordt verwezen naar het Haagse werkproces, waar ook een digitaal formulier deel van uitmaakt. Dat digitale formulier voor de aanmelding van bijzondere zittingen blijkt (ook in Den Haag) weinig gebruikt te worden. Waarschijnlijk wordt de benodigde informatie al via andere weg doorgegeven, zeker nu slachtoffers via het OM moeten worden aangemeld voor de zitting vanwege de corona-maatregelen.

Modelregeling

In de derde bijlage van het verslag van de LOF-werkgroep staan suggesties voor onderwerpen die in de Modelregeling zouden moeten worden aangepast. Daarbij wordt aandacht gevraagd voor het feit dat in de Modelregeling een centrale rol wordt gegeven aan de bode. In de praktijk is het echter niet de bode die het slachtoffer persoonlijk begeleidt in de rechtbank, maar is dat een advocaat of een begeleider vanuit het OM of SHN. De personele bezetting van bodes is ook niet zodanig dat ze alle aanwezige slachtoffers in de rechtbank persoonlijk kunnen begeleiden. Ook op een aantal andere punten wordt aanbevolen de Modelregeling meer te laten aansluiten op de praktijk. Het LOF is gevraagd deze suggesties te vertalen in concrete wijzigingen van de tekst van de Modelregeling. Deze voorgestelde wijzigingen zullen vervolgens ter goedkeuring worden voorgelegd aan het Landelijk Overleg Vakinhoud Strafrecht (hierna: ‘het LOVS’) en het Presidenten en Raad Overleg (hierna: ‘het PRO’).

Rol van de bode

Voor wat betreft de uniformering van de instructie van bodes en beveiligers, wordt nu gewerkt conform het Haagse model, dat als bijlage bij deze brief is gevoegd ([bijlage 4](#)). In die instructie wordt verwezen naar een checklist voor de bode, bij wie zich een slachtoffer meldt ([bijlage 5](#)). Wat betreft het uniforme gebruik van deze lijst, geldt dat het formulier of de lijst die de bode hanteert er per gerecht enigszins anders uitziet, maar dat in alle lijsten de volgende vragen zijn opgenomen:

- In welke hoedanigheid komt u de zitting bijwonen?
- Heeft u een brief van het OM met zittingsinformatie gekregen?
- Wilt u op de gang wachten of zit u liever even in een aparte kamer totdat de zitting begint?
- Waar wilt u zitten in de zaal (voorin of achterin)?
- Wilt u als eerste of als laatste de zaal betreden of loopt u wanneer de bode omroept dat de behandeling van de zaak begint gewoon mee de zaal in?
- Wilt u gebruik maken van het spreekrecht?
- Bent u ermee akkoord dat de rechter uw aanwezigheid benoemt of wilt u – indien mogelijk - anoniem de zitting bijwonen?
- Is er iemand van Slachtofferhulp die u begeleidt? Zo ja, is dit een medewerker van de algemene dienst of van de juridische dienst?

De laatste vraag is relevant voor de rechter, omdat het beleid is van SHN dat juridisch medewerkers wel ter zitting het woord kunnen voeren voor slachtoffers, maar dat medewerkers van de algemene dienst dit niet doen.

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 4 van 40

Hierbij moet wel in gedachten worden gehouden dat bodes het soms heel druk hebben, en niet alle slachtoffers ruim van tevoren aanwezig zijn en dat er dus niet in alle gevallen gelegenheid is om al deze vragen zeer uitgebreid te bespreken met het slachtoffer. Veel van bovengenoemde zaken (zoals de wens om gebruik te maken van het spreekrecht, of te wachten in een aparte ruimte) kan het slachtoffer ook al in eerder stadium kenbaar maken via Slachtofferhulp Nederland of het OM.

Naam van het slachtoffer

De Raad heeft het OM gesuggereerd het wensenformulier (dat het OM voor de zitting aan het slachtoffer stuurt) aan te vullen met de vraag of het slachtoffer wenst dat de rechter en de officier van justitie afzien van het benoemen van de naam van het slachtoffer. Het OM heeft deze suggestie afgewezen. Het heeft daartoe aangevoerd dat het wensenformulier ertoe strekt te inventariseren van welke rechten het slachtoffer gebruik wil maken en dat het slachtoffer niet het *recht* heeft om niet benoemd te worden tijdens de zitting; vanzelfsprekend kan hij hier wel om verzoeken. De slachtofferfunctionaris van het OM zal voorafgaande aan de zitting de privacywensen van het slachtoffer inventariseren en doorgeven aan de rechter. In veel gevallen, bijvoorbeeld als het slachtoffer zijn spreekrecht uit wil oefenen, een vordering benadeelde partij in wil dienen, of een belangrijke getuige is, ligt anonimiteit minder voor de hand en stuit het soms op wettelijke bezwaren. Ook staat de naam van het slachtoffer vaak in de tenlastelegging (die door de officier van justitie wordt voorgedragen) en op verschillende plekken in het strafdossier. Niettegenstaande deze bezwaren zal de rechter, zeker bij bijzonder kwetsbare slachtoffers zoals minderjarigen, bij zijn beslissing op een dergelijk verzoek vanzelfsprekend de belangen van het slachtoffer meewegen.

Corona- crisis en het slachtoffer

Zoals bekend had en heeft de corona-crisis de nodige effecten op de strafrechtpraktijk. In de beginperiode zijn veel inhoudelijke behandelingen van strafzaken aangehouden. Dat leidt tot uitstel, wat vervelend is voor alle betrokkenen, ook voor het slachtoffer die vaak geruime tijd naar een zitting heeft 'toegeleefd'. Sinds 11 mei zijn de zittingen in de gerechtsgebouwen hervat, waarbij (aanvankelijk) voorrang is gegeven aan strafzaken, jeugd(straf)zaken en familiezaken. De inhoudelijke behandeling van de strafzitting vindt altijd 'fysiek' plaats, in een zittingszaal.⁵ Dit betekent dat het slachtoffer naar het gerechtsgebouw kan komen om de zitting bij te wonen en het spreekrecht uit te oefenen. Gezien de corona-maatregelen (die moeten voorkomen dat er teveel mensen tegelijk in de gebouwen aanwezig zijn) is het vaak wel nodig dat het slachtoffer zichzelf en een eventuele begeleider van tevoren aanmeldt. Een slachtoffer mag één persoon meenemen ter ondersteuning.⁶ Mocht het slachtoffer meer

---

⁵ Cfm art. 27 Tijdelijke wet Covid-19 Justitie en Veiligheid

⁶ Zie de Tijdelijke regeling strafrecht; <https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/tijdelijke-regeling-strafrecht.pdf>; 'Indien er een fysieke zitting plaatsvindt kan het slachtoffer zich desgewenst laten bijstaan door één andere persoon. Dit kan zijn een advocaat of een gemachtigde van Slachtofferhulp Nederland of iemand anders uit bijvoorbeeld de familiekring. In het geval het slachtoffer behoefte heeft om daarnaast te worden ondersteund door

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 5 van 40

‘begeleiders’ mee willen nemen, dan dient dat vooraf schriftelijk worden verzocht. Ook zouden deze extra personen als publiek naar de zitting kunnen komen, maar ook daarvoor geldt een aanmeldingsplicht.⁷ Op verzoek is het voor het slachtoffer ook mogelijk om via videoverbinding gebruik te maken van het spreekrecht.

Conclusie

De slachtoffervoorzieningen in gerechtsgebouwen hebben onze voortdurende aandacht. Ondanks deze uitdagende tijd wordt geprobeerd slachtoffers zo goed mogelijk te begeleiden rondom en tijdens de zitting. Naar aanleiding van het verslag van de LOF-werkgroep is zelfs gekomen tot een verdere verbetering en uniformering.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Henk Naves
Voorzitter

---

nog een andere persoon, moet hierom voorafgaand aan de zitting schriftelijk worden verzocht bij de zittingsrechter. Indien dat, gelet op coronamaatregelen mogelijk is, zal dit worden toegestaan.

⁷ [https://www.rechtspraak.nl/coronavirus-\(COVID-19\)/Paginas/toegang-tot-een-zitting-in-het-gerechtsgebouw-tijdens-de-coronacrisis.aspx](https://www.rechtspraak.nl/coronavirus-(COVID-19)/Paginas/toegang-tot-een-zitting-in-het-gerechtsgebouw-tijdens-de-coronacrisis.aspx)

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 6 van 40

bijlage 1 voorbeeld oproepbrief slachtoffers

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 7 van 40

Postadres: «post_adres_arrond», «post_pc_plaats_arrond»

Bezoekadres

«vest_adres_arrond»

«vest_pc_plaats_arrond»

www.om.nl

«sc_voorl_voorv_naam»

«sc_adres»

«sc_pc_plaats»

Onderdeel	Slachtofferzorg OM
Contactpersoon	«gebr_naam»
Telefoonnummer	
Slachtofferloket	«telnr_slachtofferloket»
E-mail Slachtofferloket	
Ons kenmerk	«idcompas».«parketnummer1», «verd_voorl_voorv_naam1»
Slachtoffernummer	«sltoffnummer»
Uw kenmerk	«sc_kenmerk»
Feitgegevens	Gepleegd «feit_plaats1», «feit_datum1»
Datum	«systeemdatum»
Onderwerp	Zittingsinformatie

«sc_aanhef_zonder_komma» «sc_voorv_naam»,

U krijgt deze brief omdat u slachtoffer bent van een misdrijf, ongeluk of andere gebeurtenis.

Ik ben de officier van justitie en werk voor het Openbaar Ministerie. Ik wil u laten weten dat de verdachte binnenkort voor de rechter moet komen.

Wanneer en waar is de behandeling van de strafzaak?

De behandeling van een strafzaak wordt een zitting genoemd. De behandeling van de strafzaak is op «zitt_datum1», «ttz_behandeltijdstip1» uur. Het is bij de Rechtbank «ttz_plaats_kanton_arrond1», adres: «zitt_adres_pc_plaats1».

Als u komt, vraag ik u vriendelijk zich vooraf aan te melden bij het Slachtofferloket, telefoon «telnr_slachtofferloket». Op de dag zelf meldt u zich bij de gerechtsbode van de rechtbank.

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 8 van 40

In elk gerechtsgebouw zijn voorzieningen voor slachtoffers aanwezig. Meer informatie daarover vindt u op www.rechtspraak.nl/slachtoffervoorzieningen-per-gerecht.

Wilt u iemand meenemen?

U mag iemand meenemen naar de behandeling van de strafzaak in de rechtbank. Dit kan een bekende van u zijn of uw advocaat. U kunt ook een medewerker van Slachtofferhulp Nederland vragen mee te gaan. Daarvoor kunt u bellen met Slachtofferhulp Nederland, telefoon 0900 0101 (lokaal tarief).

Heeft u een schadevergoeding gevraagd? Heeft u een schadevergoeding gevraagd? Dan adviseer ik u aanwezig te zijn bij de zitting in de rechtbank. U kunt dan eventuele vragen van de rechter over uw schade beantwoorden.

Heeft u nog vragen?

Heeft u na het lezen van deze brief nog vragen? Dan kunt u bellen met het Slachtofferloket, telefoon «telnr_slachtofferloket». U kunt hen bereiken van maandag tot en met vrijdag van 9.00 tot 17.00 uur. Houd deze brief met het nummer van uw strafzaak («parketnummer1») bij de hand.

Met vriendelijke groet,

namens de officier van justitie,
Medewerker slachtofferzorg

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 9 van 40

bijlage 2 rapport LOF-werkgroep geanonimiseerd SlachtoffervoorzieningenRechtspraak

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 10 van 40

aan LOF
van werkgroep slachtoffervoorzieningen
datum Mei 2020
onderwerp Harmonisering slachtoffervoorzieningen gerechten

Aanleiding

In 2012 heeft de Rechtspraak de '[Modelregeling inzake een passende verblijfsomgeving slachtoffers](#)' (de Modelregeling) vastgesteld. Deze Modelregeling bevat uitgangspunten voor de opvang van en voorzieningen voor slachtoffers in de rechtbanken en gerechtshoven.

De Rvdr heeft de gerechten gevraagd om aan de hand van de aanbevelingen uit het onderzoeksrapport '[Slachtoffervoorzieningen in de Rechtspraak](#)'.(november 2018), en waar nodig in overleg met de andere gerechten en/of het OM, te komen tot verdere verbeteringen in de opvang en begeleiding van slachtoffers. Indien bepaalde verbeteringen niet binnen de huidige kaders kunnen worden bereikt, verneemt de Rvdr graag wat daarvoor nodig is.

In maart 2019 heeft de Rvdr een notitie aan het PRO gestuurd met een toelichting op welke wijze onder de gerechtsbesturen zal worden geëvalueerd welke verbeteringen zijn doorgevoerd. Die evaluatie door de Rvdr zal in september 2019 plaatsvinden. Hiervan zal door de Raad verslag worden gedaan aan de minister. In de notitie wordt ook een handreiking gedaan voor een aantal verbeteringen.

In dit document wordt uiteengezet wat de aanbevelingen waren en welke maatregelen de werkgroep voorstelt om verbeteringen door te voeren. Om nu reeds een beeld te geven over de punten die in de evaluatie door de Rvdr naar voren zullen komen, wordt in de bijlage een korte reactie gegeven op de bovengenoemde handreiking en op de checklist die in de notitie gedeeld is.

Doel

In de aanbevelingen is gevraagd om te komen tot afstemming tussen gerechten en uniformering. De werkgroep heeft onderzocht wat de stand van zaken per gerecht is. Uit dit onderzoek is gebleken dat gerechten in Den Haag een aantal lokale punten hebben verbeterd en beschreven en Den Haag heeft zich bereid verklaard deze informatie te delen ten behoeve van landelijke harmonisering. Deze input vormt de basis voor het advies van de werkgroep.

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 11 van 40

Inhoud

Bevorder meer uniformiteit in basisvoorzieningen en werkwijzen	12
Werkprocesbeschrijving m.b.t. informatie.....	12
Uniformering van de basisvoorzieningen	13
1.1.1 Voorzieningen voor slachtoffer buiten de zittingzaal.....	13
1.1.2 Voorzieningen voor slachtoffer in de zittingzaal	13
Voorzie in betere informatie over beschikbare voorzieningen	14
2.1 Algemene communicatie over slachtoffervoorzieningen.....	14
2.2 Informatie uit de individuele beoordeling t.b.v. ZM.....	15
Onderzoek of herziening van de Modelregeling geboden is.....	15
Voorzie in periodieke evaluatie	16
Onderzoek of differentiatie mogelijk is	17
Bijlage 1 – Notitie Rvdr aan PRO + Puntsgewijze reactie LOF.....	18
Bijlage 2 – Voorstel voor basisvoorzieningen.....	24
Bijlage 3 – Suggesties voor punten ter aanpassing in de Modelregeling.....	26
Overige bijlagen (separaat).....	27
- A - werkproces informatiestroom OM/SHN → ZM (voorbeeld Den Haag).....	27
- B - informatie en instructies voor bodes.....	27
- C - checklist voor bodes	27

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 12 van 40

Aanbevelingen en verbeteringen

Bevorder meer uniformiteit in basisvoorzieningen en werkwijzen

Elk gerecht beschikt over werkwijzen en voorzieningen om het slachtoffer te kunnen identificeren, op te vangen, te begeleiden en te beschermen. Er zijn daarbij de nodige verschillen geconstateerd. Aan de gerechten wordt gevraagd te komen tot een landelijke werkprocesbeschrijving met betrekking tot de informatie die het slachtoffer van de gerechten ontvangt en de wijze waarop de wensen van het slachtoffer het gerecht (tijdig) bereiken. Daarnaast wordt aanbevolen om te komen tot meer uniformiteit in basisvoorzieningen. De gerechten wordt gevraagd in overleg vast te stellen welke basisvoorzieningen zij gemeenschappelijk onderschrijven en wat er nodig is om verdere verbeteringen door te voeren.

Advies werkgroep:

Werkprocesbeschrijving m.b.t. informatie

- van gerecht naar slachtoffer (o.a. over beschikbare voorzieningen) en
- van slachtoffer naar gerecht (beschermingsmaatregelen, wensen, behoeften)

Deze informatie heeft betrekking op de gang van zaken als een slachtoffer een gerecht bezoekt, aanmelding, facilitaire voorzieningen in het gebouw (wachtruimte), eventuele begeleiding, gang van zaken en voorzieningen tijdens de zitting en direct na de zitting tot men het pand verlaat.

Verbeteringen:

- 1) Online informatie over de lokale voorzieningen is ontwikkeld en gepubliceerd. Zie: <https://www.rechtspraak.nl/Uw-Situatie/Naar-de-rechter/Betrokken-bij-een-rechtszaak/Slachtoffer/Paginas/Slachtoffervoorzieningen-per-rechtbank.aspx>
- 2) Het OM is bereid om in algemene zin naar deze informatie te verwijzen in één van de standaardbrieven die uitgaan naar slachtoffers. Landelijke afstemming hierover vindt plaats tussen de landelijk beleidsadviseur Slachtofferrechten van het OM [REDACTED] en de Rvdr [REDACTED]. De werkgroep heeft begrepen dat de afspraak is dat het OM overgaat tot verwijzing nadat alle gerechten hun informatie gepubliceerd hebben.
- 3) Stel een werkproces informatiedeling van OM naar ZM op naar het voorbeeld van Den Haag (zie bijlage 1). Bespreek bijzonderheden in de dagelijkse briefing met bode/beveiliging indien van toepassing.
- 4) Bij begeleiding tijdens de zitting door een medewerker van Slachtoffer Hulp Nederland (SHN) is het voor een rechter/raadsheer handig om te weten of dit iemand is van de juridische dienst (JD) of algemene dienst (AD) is. SHN beleid is nl. dat JD medewerkers wel ter zitting het woord (kunnen) voeren voor het slachtoffer en AD medewerkers dat niet doen.

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 13 van 40

- 5) SHN heeft op landelijk niveau een formulier ontwikkeld om dit vooraf aan ZM aan te geven. (Dit is voortgekomen uit een professionele ontmoeting tussen gerechtshof Den Haag en SHN). In Den Haag is per 1 juli 2019 een pilot met dit formulier gestart (zie bijlage A). de voorlopige conclusie van deze pilot is dat het formulier zou kunnen werken, maar in de praktijk van de pilot nog niet heel veel gebruikt is. Onderzocht wordt of de pilot verlengd zou moeten worden of dat andere conclusies getrokken moeten worden.

Uniformering van de basisvoorzieningen

1.1.1 Voorzieningen voor slachtoffer buiten de zittingzaal

Doel van de opvang door de bode is de communicatie en bejegening van het slachtoffer te optimaliseren en ongewenste confrontatie met de verdachte te vermijden. In de Modelregeling worden bepaalde voorzieningen genoemd m.b.t wachtruimtes en begeleiding.

1.1.2 Voorzieningen voor slachtoffer in de zittingzaal

Ten behoeve van een goed verloop van de zitting moeten voorafgaand aan de zitting rechter/raadsheer, griffier, OvJ/AG en evt. beveiliging en TAT op de hoogte zijn dat het slachtoffer aanwezig is. En het slachtoffer moet daadwerkelijk vernemen dat de zitting begint.

Daarnaast is het belangrijk dat eventuele wensen/behoeften aan voorzieningen in de zittingzaal vooraf bekend zijn. Dit betreft zaken als bijvoorbeeld:

- plaats in de zaal (of op de publieke tribune)
- spreekrecht: hoorbaar zijn (microfoon, indien nodig)
- vermindering van ongewenste confrontatie met verdachte (afscherming, videoverbinding)

Naast de facilitaire voorzieningen heeft een slachtoffer misschien nog andere wensen en behoeften, die betrekking hebben op bejegening (bijv. niet bij naam genoemd willen worden) en/of verloop van de behandeling van de zaak (bijv. bespreken van een slachtofferverklaring door de rechter als het slachtoffer dat niet zelf wil doen). Het doorgeven van deze wensen en behoeften valt binnen het kader van de benodigde informatiestroom m.b.t. slachtoffers. Of aan deze wensen en behoeften tegemoet kan worden gekomen, is ter beoordeling aan de rechter.

Tijdens de zitting is de rechter verantwoordelijk voor de procedure en behandeling van de zaak. Een belangrijk onderdeel is een correcte bejegening van slachtoffers en nabestaanden, waarvoor rechters zijn opgeleid. Onderdeel van de behandeling ter zitting is de verificatie wie aanwezig is. Ook als het slachtoffer zich niet heeft gemeld, kan een rechter – als zij/hij op basis van het dossier de aanwezigheid van een slachtoffer verwacht – vragen of die persoon aanwezig is.

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 14 van 40

Advies werkgroep:

- 1) Voorstel voor basisvoorzieningen opgesteld (zie bijlage 2). Indien dit voorstel wordt overgenomen leidt dit automatisch tot een aanpassing van de modelregeling.
- 2) Instructie en informatie voor bodes en beveiligers wordt vastgelegd en in werkoverleggen besproken. (zie bijlage.)
- 3) Checklist met vragen voor bodes als een slachtoffer zich bij hun balie meldt. (zie bijlage B).⁸
- 4) Bode/Beveiliging is beschikbaar voor slachtoffers die ad hoc naar een wachtruimte begeleid moeten worden (niet verwacht dat dit veel voorkomt).
- 5) Nieuw folders van SHN ontvangen voor de wachtruimtes.

Voorzie in betere informatie over beschikbare voorzieningen

Het merendeel van de gerechten biedt aan slachtoffers geen specifieke informatie over de in de gerechtsgebouwen aanwezige voorzieningen. Door verschillende gerechten is naar voren gebracht dat die informatie op de website van de Rechtspraak zou kunnen worden aangeboden. Aan de gerechten wordt gevraagd daartoe over te gaan. In het verlengde hiervan is het voor de gerechten van belang dat zij door het openbaar ministerie (OM) tijdig worden geïnformeerd over bijzondere voorzieningen ten behoeve van het slachtoffer die in een concrete zaak geboden zijn. In dat verband wordt onder meer geadviseerd te onderzoeken in hoeverre de individuele beoordeling van slachtoffers die op 1 juni 2018 is ingevoerd mogelijkheden biedt om al in een vroeg stadium vast te stellen wat er op de zitting nodig is, zodat daarop tijdig kan worden geanticipeerd. De gerechten wordt aanbevolen hierover met het OM in gesprek te gaan.

Advies werkgroep:

2.1 Algemene communicatie over slachtoffervoorzieningen

Verbeteringen:

- 1) Op de lokale pagina's van de gerechten is recent informatie over slachtoffervoorzieningen geplaatst, bijvoorbeeld: <https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Rechtbanken/Rechtbank-Den-Haag/Bezoekinformatie/Paginas/voorzieningen-voor-slachtoffers.aspx>
Ook in de A t/m Z index (voor zover aanwezig) als onderwerp opnemen.
- 2) Daarbij ook de folder *Slachtoffers en justitie*, waar de Modelregeling naar verwijst. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2016/06/01/informatieblad-slachtoffers-en-justitie>). Deze folder geeft uitleg over het strafproces en de hulp die beschikbaar is voor slachtoffers.

---

⁸ Vragen zijn overgenomen van rechtbank Midden-Nederland.

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 15 van 40

- 3) Algemene informatie op de landelijke site is aangepast. <https://www.rechtspraak.nl/Uw-Situatie/Naar-de-rechter/Betrokken-bij-een-rechtszaak/Slachtoffer>
- 4) In het gebouw kan ook op papier informatie gegeven worden. Gedacht kan worden aan lokale info over praktische zaken en uitleg over relevante zaken tijdens zitting.

2.2 *Informatie uit de individuele beoordeling t.b.v. ZM*

De politie beoordeelt bij de fysieke aangifte of een slachtoffer kwetsbaar is en of het een specifieke beschermingsbehoefte heeft. Deze individuele beoordeling houdt in dat de politie bij de fysieke aangifte beoordeelt of een slachtoffer kwetsbaar is en of het een specifieke beschermingsbehoefte heeft. Is dat het geval, dan kunnen verschillende beschermingsmaatregelen worden getroffen. In de fase waarin de strafzaak wordt berecht, kan die beschermingsbehoefte onverkort aanwezig zijn.

De uitkomsten van de individuele beoordeling (en eventuele herbeoordeling door het OM) maken echter geen deel uit van het strafdossier en de rechter(-commissaris) neemt daarvan (nog) geen kennis. Bovendien strekt de individuele beoordeling zich op dit moment nog niet uit over gewenste beschermingsmaatregelen ten tijde van de berechting. Daarom wordt aanbevolen te onderzoeken in hoeverre de individuele beoordeling mogelijkheden biedt om al in een vroeg stadium te onderzoeken wat op de zitting nodig is, zodat daarop tijdig kan worden geanticipeerd.

Advies werkgroep:

Aan het OM moet worden gevraagd om de genomen/te nemen beschermingsmaatregelen die bij hen bekend zijn uit de individuele beoordeling over te nemen in de werkwijze voor bijzondere- cq. risicozittingen (formulier of mail).

Onderzoek of herziening van de Modelregeling geboden is

De Modelregeling bevat vertrekpunten die door de gerechten in 2012 gezamenlijk werden onderschreven. Het onderzoek toont aan dat de gerechten veel voorzieningen hebben getroffen, maar dat niet alle ambities van de Modelregeling worden gehaald. Uit het onderzoek volgt dat sommige vertrekpunten van de Modelregeling niet (langer) worden onderschreven. Tegelijkertijd doen zich nieuwe ontwikkelingen voor, zoals de geleidelijke invoering van het digitale strafdossier. Die ontwikkelingen brengen nieuwe behoeften van slachtoffers (en verdachten) met zich. Het onderzoeksrapport biedt aanknopingspunten om onderdelen van de Modelregeling te herzien en een aangepaste Modelregeling naar verloop van tijd opnieuw te evalueren. Herziening kan worden aangegrepen om de Modelregeling opnieuw onder de aandacht te brengen van alle gerechten, omdat is gebleken dat niet iedereen daarmee voldoende bekend is.

Advies werkgroep:

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 16 van 40

De Modelregeling biedt in de basis een goede leidraad. De rol en taken die de portier en bode in de Modelregeling krijgen, kunnen in de huidige praktijk niet altijd zo vervuld worden, met name waar het de begeleiding van slachtoffers betreft. Ook op het punt van genoemde basisvoorzieningen zijn aanpassingen gewenst.

Actie:

- In bijlage 3 zijn suggesties opgenomen voor punten van aanpassing.

Voorzie in periodieke evaluatie

Een aantal gerechten heeft een vast contactpersoon voor het OM en slachtofferhulp Nederland (SHN) aangewezen. Daarnaast zijn in de interviews initiatieven genoemd als spiegelbijeenkomsten en een online feedbackformulier. Aan de andere gerechten wordt in overweging gegeven om hierbij aansluiting te zoeken en te boorzoen in periodieke evaluatie van de bejegening van slachtoffers en slachtoffervoorzieningen. Ten slotte wordt overleg tussen bodes van de verschillende gerechten in overweging gegeven. Dat kan bijdragen aan beter inzicht in de werkwijzen van gerechten, de oorzaken achter eventuele verschillen en mogelijkheden om deze weg te nemen.

Advies werkgroep:

Geadviseerd wordt een vaste contactpersoon aan te wijzen (portefeuillehouder is een rechter Strafrecht), die ook regelmatig overleg heeft met vertegenwoordigers van het OM (OvJ en slachtoffer coördinator). Die afstemming betreft alle lopende onderwerpen m.b.t slachtoffers en hierbij wordt ook in algemene zin geëvalueerd wat goed loopt of verbetering behoeft. Opvallende incidenten worden dan ook besproken. Bij verschillende gerechten bestaat deze werkwijze al.

In landelijk overleg van rechtbank portefeuillehouders slachtofferzaken wordt ook gesproken over de gang van zaken tijdens de zitting. Bijv. de invulling van het spreekrecht.

Actiepunten:

- 1) Met de OM vertegenwoordigers in het huidige periodiek overleg bepalen of er punten zijn die periodiek structureel geëvalueerd moeten worden. Suggesties: incidenten die zich voorgedaan hebben, werking informatiestroom, lokale SHN terugkoppeling, evt. klachten.
- 2) Zo nodig, de evaluatiepunten landelijk afstemmen met alle portefeuillehouders slachtoffervoorzieningen.
- 3) Een vertegenwoordiger van het Hof bij dit overleg uitnodigen.
- 4) Incidentele bijeenkomsten organiseren.

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 17 van 40

Onderzoek of differentiatie mogelijk is

De groep slachtoffers die niet wordt begeleid door het OM en waarvan vooraf weinig bekend is, is relatief klein. Het kost veel tijd en capaciteit om de begeleiding van deze doelgroep te institutionaliseren en uit te voeren. Dat gaat ten koste van de productiviteit van de gerechten. Het onderzoek toont aan dat sommige voorzieningen, zoals het volgen van de zitting via een videoverbinding, vooral in grotere zaken met veel impact worden toegepast. Het onderzoek toont ook aan dat van beschikbare voorzieningen als slachtofferwachtruimtes door slachtoffers zelf relatief weinig gebruik wordt gemaakt. Gelet op deze omstandigheden is voorstelbaar dat wordt onderzocht in hoeverre enige differentiatie kan worden aangebracht bij het actief beschikbaar stellen van voorzieningen. Maar ook in een ogenschijnlijk eenvoudige zaak moet niet elke voorziening vooraf worden uitgesloten.

Advies werkgroep:

Alle gerechten bieden in beginsel gelijke voorzieningen voor alle slachtoffers. Alle slachtoffers kunnen gebruik maken van de facilitaire voorzieningen als bijv. aparte wachtruimtes. Omdat dit logistiek niet altijd praktisch is en voor slachtoffers ook niet altijd een behoefte, kunnen bodes naar gelang de situatie vragen of slachtoffers het erg vinden om in de buurt van de zittingzaal in de openbare ruimte te wachten, maar dan bijv. uit het zicht van de verdachte en evt. met een bode of beveiliging dicht in de buurt. Ook zijn er voorzieningen die alleen gegarandeerd kunnen worden als die van tevoren aangevraagd zijn (bijv. videoverbinding).

Differentiatie in voorzieningen treedt voor slachtoffers wel op als zij ondersteuning van OM of SHN krijgen. Meer persoonlijke begeleiding van/naar/in wachtruimtes, tijdens zitting, eventueel koffie en thee.

Advies werkgroep:

Om te voorkomen dat slachtoffers uit onbekendheid met de mogelijkheden geen gebruik maken van een voorziening, zullen bodes specifiekere vragen naar de behoeftes. Hiervoor is een checklist opgesteld (bijlage C). Ook de online informatie draagt bij aan het bekend maken van voorzieningen.

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 18 van 40

Bijlage 1 – Notitie Rvdr aan PRO + Puntsgewijze reactie LOF

Follow-up onderzoek “Slachtoffervoorzieningen in de Rechtspraak”

Bureau Rvdr, maart 2019⁹

1. Achtergrond en doel

In opdracht van de Raad voor de rechtspraak is in 2018 onderzoek gedaan naar slachtoffervoorzieningen in de gerechten. Alle rechtbanken en gerechtshoven zijn door een onderzoeksteam bezocht met als doel het in kaart brengen van de concrete maatregelen die de rechtbanken en gerechtshoven mede in het licht van de [‘Modelregeling inzake een passende verblijfsomgeving slachtoffers’](#) hebben genomen om een zorgvuldige en respectvolle bejegening van slachtoffers te bevorderen en te borgen.

De resultaten van het onderzoek zijn verwerkt in het rapport [‘Slachtoffervoorzieningen in de Rechtspraak’](#). Daarin worden door de onderzoekers ook aanbevelingen gedaan:

1. bevorder meer uniformiteit in basisvoorzieningen en werkwijzen;
2. voorzie in betere informatie over beschikbare voorzieningen;
3. onderzoek of herziening van de Modelregeling geboden is;
4. voorzie in periodieke evaluatie;
5. onderzoek of differentiatie mogelijk is.

De Raad heeft het rapport onder de aandacht gebracht van de gerechtsbesturen met het verzoek om waar nodig in overleg met elkaar en met het openbaar ministerie te komen tot verdere verbeteringen in de opvang en begeleiding van slachtoffers. De gerechtsbesturen hebben zich daartoe in het PRO van 29 oktober 2018 bereid verklaard.

Het rapport is hierna door de Raad op 6 november 2018 aan de minister voor Rechtsbescherming [aangeboden](#). De minister heeft het vervolgens [aan de Tweede Kamer aangeboden](#). De Raad heeft de minister toegezegd hem in het najaar van 2019 te zullen informeren over de voortgang.

Ten behoeve van de voortgangsrapportage wordt uw gerecht begin september 2019 door het Bureau van de Raad benaderd met het verzoek een evaluatieformulier in te vullen. Dit formulier dient vóór 1 oktober 2019 ingevuld te worden geretourneerd. Met deze notitie wordt u alvast geïnformeerd over de vragen die bij de evaluatie aan bod zullen komen en geattendeerd op enkele mogelijke verbeteringen.

---

⁹ Contactpersonen: [REDACTED]

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 19 van 40

2. Evaluatie begin september 2019

Aan uw gerecht zal worden gevraagd:

1. een checklist in te vullen;
2. per aanbeveling te beschrijven welke verbeteringen er binnen het gerecht (of gezamenlijk met andere gerechten) zijn doorgevoerd;
3. wanneer de huidige kaders bepaalde verbeteringen niet toelaten, aan te geven wat daarvoor nodig is.

2.1 Ad Checklist slachtoffervoorzieningen Rechtspraak

De onderzoekers hebben naar aanleiding van elk bezoek aan een gerechten een checklist ingevuld (bijlage 1). De resultaten per gerecht zijn terug te vinden op p. 171-174 van [het rapport](#). In het rapport wordt de achtergrond van deze 'checks' verduidelijkt. Aan uw gerecht zal worden gevraagd om aan de hand van deze checklist de actuele stand van zaken weer te geven

2.2 Ad Verbeteringen per aanbeveling

Gedacht kan worden aan de volgende concrete verbeteringen:

- bied op Rechtspraak.nl informatie aan over de in het gerechtsgebouw beschikbare voorzieningen, zoals wachtruimtes en andere voorzieningen om ongewenste confrontatie met de verdachte te voorkomen (aanbeveling 2).¹⁰ Zodra alle gerechten deze informatie op Rechtspraak.nl beschikbaar hebben gesteld, zal het openbaar ministerie in de correspondentie met slachtoffers in algemene zin naar deze informatie verwijzen.

Uniform format gereed voor publicatie

- stel een helder werkproces op voor het (op tijd) identificeren van een bezoeker aan het gerechtsgebouw als slachtoffer, zodat wordt voorkomen dat een slachtoffer eerst op zitting wordt gevraagd in welke hoedanigheid het de strafzaak bijwoont (aanbeveling 2).

Uniform format gereed; bespreking met bode/beveiligers noodzakelijk.

- ontwikkel een korte checklist voor de bode met een aantal standaardvragen die aan het slachtoffer worden gesteld en borg deze in lokale werkprocessen (aanbeveling 2).

Uniform format gereed; bespreking met bode/beveiligers noodzakelijk.

- stel lokale uitgangspunten en *best practices* (waaronder bodehandboeken) beschikbaar aan andere

---

¹⁰ Zie bijvoorbeeld: [rechtbank Midden-Nederland](#), [rechtbank Rotterdam](#) en [rechtbank Zeeland-West-Brabant](#).

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 20 van 40

gerechten (bijvoorbeeld door publicatie daarvan in Mijn Kennisomgeving, Wiki Juridica of op Intro) en bevorder daarmee indirect meer uniformiteit (aanbeveling 1).

Uniform format gereed: werkprocessen Den Haag toepasbaar in alle gerechten.

- organiseer een bijeenkomst voor bodes met een of meer strafrechters, juridisch medewerkers en zaakscoördinatoren van het OM. Bespreek aan de hand van de aandachtspunten uit het rapport hoe tot verdere verbeteringen te komen (aanbevelingen 1, 2 en 4).

Advies LOF: Plan een overleg tussen OM, Slachtofferhulp Nederland, hoofd bodedienst om informatieproces te bespreken. Bijeenkomsten voor alle bode/beveiligers zijn vanwege roostering lastig te plannen. Presentatiemateriaal van SHN wordt gedeeld met bodes.

- wijs per gerecht een vaste contactpersoon aan voor het openbaar ministerie en Slachtofferhulp Nederland (aanbeveling 4).

Advies LOF: taak voor elk gerecht afzonderlijk

- laat de bejegening van slachtoffers en slachtofferrechten aan de orde komen in een periodiek overleg met het openbaar ministerie en Slachtofferhulp Nederland en in een overleg met gerechtsbodes (aanbeveling 4).

Advies LOF: taak voor elk gerecht afzonderlijk.

- formuleer een eenduidig en helder uitgangspunt voor de plek van het slachtoffer in de zittingszaal (desnoods per gerecht) en de mogelijkheid om daarvan af te wijken. Bied daarover informatie aan op Rechtspraak.nl (aanbevelingen 1 en 2).

Advies LOF: maak helder en neem uitgangspunt op in de nieuwe online informatie voor slachtoffers

- bevorder meer uniformiteit in basisvoorzieningen, in ieder geval waar het de afzonderlijke ruimte betreft (de beschikbaarheid en inrichting daarvan) waar slachtoffers kunnen wachten en waar voorzieningen beschikbaar zijn om ongewenste confrontatie met de verdachte of anderen in het publieke gedeelte van het gerechtsgebouw zoveel mogelijk te voorkomen (aanbeveling 1 en 2).

Advies LOF: maak helder en neem uitgangspunt op in de nieuwe online informatie voor slachtoffers

- ontwikkel voor slachtoffers een laagdrempelige mogelijkheid voor het geven van feedback (aanbeveling 4).¹¹

---

¹¹ Zie bijvoorbeeld [het feedbackformulier](#) voor tolken en vertalers op Rechtspraak.nl.

datum 21 oktober 2020
 kenmerk UIT
 pagina 21 van 40

Advies LOF: Neem aanbeveling niet over. Geen feedback voor speciale doelgroepen. Feedback landelijk regelen en in lijn met algemeen beleid over communicatie met bezoekers, belanghebbenden en partijen (KWO).

- stem verbeteringen met elkaar af in landelijke overleggen (Presidentenvergadering, SBO, LOVS, LOF; aanbeveling 1).

Advies LOF: -

De [Modelregeling inzake passende verblijfsomgeving slachtoffers](#) sluit volgens de onderzoekers niet goed aan op de huidige praktijk. De vraag of herziening wenselijk is (aanbeveling 3) en op welke wijze daaraan uitvoering wordt gegeven, zal na de evaluatie aan het LOVS worden voorgelegd.

Feedback LOF op onderstaande vragenlijst:

01. Slachtoffer wordt als zodanig geïdentificeerd bij binnenkomst in het gerecht
02. Slachtoffer wordt als zodanig geïdentificeerd bij een centrale balie of receptie
03. Slachtoffer wordt als zodanig geïdentificeerd door de bode bij de zittingszaal
04. Slachtoffer wordt als zodanig op eigen initiatief van de bode geïdentificeerd
1 t/m 5: Taken en verantwoordelijkheden zijn niet overal gelijk belegd. Laat elk gerecht zelf bepalen waar de identificatie van het slachtoffer plaatsvindt
05. Werkprocesbeschrijving 'bejegening slachtoffers' voor bodedienst beschikbaar Ja, zie advies LOF (voorbeeld Den Haag)
06. Algemene werkprocesbeschrijving bodedienst beschikbaar Deze vraag is niet relevant. Werkprocesbeschrijving m.b.t. slachtoffers is bij punt 5 al belegd.
07. Gerechtsspecifieke informatie voor slachtoffers beschikbaar Ja, zie advies LOF
08. Algemene informatie voor slachtoffers beschikbaar Ja, zie advies LOF
09. Formulier wensen slachtoffer m.b.t. gebruik voorzieningen beschikbaar Ja, zie advies LOF: checklist met standaardvragen (naar voorbeeld Midden-Nederland) is beschikbaar en toepasbaar voor alle gerechten
10. Website gerecht bevat informatie voor slachtoffers Ja, zie vraag 7

datum 21 oktober 2020
 kenmerk UIT
 pagina 22 van 40

11. Speciale slachtoffer(wacht)ruimte beschikbaar
12. Gebruik van andere ruimtes die als aparte wachtruimte voor slachtoffers gebruikt kunnen worden
13. Aparte wachtruimte hoeft niet met slachtoffers van andere zaken te worden gedeeld
14. Privacy in de aparte wachtruimtes wordt gewaarborgd
15. Het gebruik van aparte wachtruimtes wordt door de bode(s) aangeboden
11 t/m 15: Basisvoorzieningen worden per gerecht geregeld; eventueel maatwerk per gerecht is mogelijk
16. Wachtruimte voor slachtoffers beschikt over:
- <i>eigen koffie-/thee-/watervoorziening</i> Advies LOF: geen verschil aanbrengen in drankenvoorziening. alle bezoekers worden gelijk behandeld
- <i>stopcontacten; afhankelijk van gebouwelijke (on)mogelijkheden</i>
- <i>telefoon; nee</i>
- <i>computer; - nee</i>
- <i>wifi; - wachtwoord nodig, op verzoek te verkrijgen</i>
- <i>mogelijkheid tot vertrouwelijk spreken advocaat; - ja</i>
- <i>informatieproducten voor slachtoffers;</i> Divers foldermateriaal departement en SHN beschikbaar.
- <i>overig leesmateriaal: ja, per gerecht verschillend en alleen indien in wachtruimte beschikbaar</i>
17. Lunchvoorziening beschikbaar nee
18. Aparte in- en uitgang van het gerechtsgebouw voor slachtoffers beschikbaar ja (indien gebouwelijk mogelijk)
19. Begeleiding mogelijk – Maatwerk is incidenteel mogelijk
20. Vaste zitplaats voor het slachtoffer in de zittingszaal
21. Slachtoffer kan voorkeur voor (andere) zitplaats aangeven
22. Slachtoffer wordt actief gevraagd waar het in de zittingszaal wil plaatsnemen

datum 21 oktober 2020
 kenmerk UIT
 pagina 23 van 40

<p>20 t/m 22: SO zit standaard linksvoor (ter hoogte van de OvJ), alles in overleg met slachtoffer, voorzitter en (evt.) de BVC; een andere plaats is mogelijk of soms zelfs wenselijk.</p>
<p>23. Vaste zitplaats is voorzien van tafel</p>
<p>24. Vaste zitplaats is voorzien van microfoon</p>
<p>25. Vaste zitplaats is voorzien van plek voor begeleiding</p>
<p>23 t/m 25: Alles afhankelijk van gebouwelijke voorzieningen en inrichting zittingszalen; soms is maatwerk mogelijk</p>
<p>26. Slachtoffer kan spreekrecht uitoefenen op een daarvoor geschikte plaats in de zittingszaal - ja</p>
<p>27. Aparte in- en uitgang voor slachtoffers van de zittingszaal mogelijk</p>
<p>28. Mogelijkheid tot volgen van de zitting via videoverbinding</p>
<p>29. Mogelijkheid tot afschermen slachtoffer in de zittingszaal</p>
<p>27 t/m 29: Alles afhankelijk van gebouwelijke voorzieningen en inrichting zittingszalen; soms is maatwerk mogelijk, maar alleen indien tijdig vooraf (minimaal 48 uur) aangevraagd.</p>
<p>30. Speciale maatregelen ter bescherming van de privacy van slachtoffers beschikbaar ja, maar alleen op uitdrukkelijk verzoek van het SO en alleen indien er geen spreekrecht of vordering</p>
<p>31. Speciale maatregelen ter bescherming van extra kwetsbare slachtoffers beschikbaar Ja, maatwerk is mogelijk</p>
<p>32. Periodieke evaluatie specifiek m.b.t. opvang en begeleiding slachtoffers Wel overleg en afstemming, geen vaste evaluatiepunten.</p>
<p>33. (Niet-)periodieke evaluatie waarbij de opvang en begeleiding van slachtoffers aan bod kunnen komen – ja (tussen OM en portefeuillehouder slachtofferzaken rechtbank)</p>

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 24 van 40

Bijlage 2 – Voorstel voor basisvoorzieningen

Om slachtoffers goed van dienst te kunnen zijn, is het belangrijk dat zij zich (tijdig) als slachtoffer kenbaar maken en dat die informatie ook bij ZM bedrijfsvoering terecht komt. Dan kunnen bodes bij ontvangst ook gepast bejegenen, de juiste informatie geven, de juiste vragen stellen en slachtoffers zo nodig juist doorverwijzen.

De wachtruimtes moeten voldoende prettig zijn ingericht, maar wel tegen een stootje kunnen. Slachtoffers en hun begeleiders moeten daar rustig kunnen zitten en weten wanneer de zitting begint. Het gaat vooral om de mogelijkheid om in een afgesloten ruimte rustig te kunnen wachten, zonder angst om te laat bij de zittingzaal te zijn en zonder ongewenste confrontatie met de verdachte. Leesmateriaal, koffie/thee, wifi toegang e.d. zijn prettig en in sommige gevallen een kleine moeite, maar niet altijd: deze hoeven daarom niet noodzakelijkerwijs aangeboden te worden.

Voorstel voor aanbod (gebaseerd op de Modelregeling):

Buiten zittingzaal

- Mogelijkheid om zonder ongewenste confrontatie met de verdachte te wachten op de zitting.
- Duidelijke verwijzing of begeleiding naar een slachtoffer wachtruimte (afhankelijk van eventuele differentiatie en wensen van het slachtoffer)*
- Wachtruimte afgeschermd van publieke wachtruimte en afsluitbaar met een deur
- Voldoende stoelen (en voldoende comfortabel)
- Informatie over wachttijd en/of tijdige waarschuwing (door bode/ begeleider) van aanvang van de zitting
- Koffie/theevoorziening zoals voor overige bezoekers
- Voldoende exemplaren van folder *Slachtoffers en justitie* (als deze eis opgenomen blijft in de Modelregeling. N.b. dit is online informatie en niet in folder vorm verkrijgbaar).

* In het geval een Slachtofferloket in het gebouw gevestigd is, met eigen ruimtes en voorzieningen, komt het voor dat slachtoffers ook daar opgevangen worden.

Naar gelang de situatie van het slachtoffer en de mogelijkheden van het gerecht kunnen andere zaken aangeboden worden, zoals leesmateriaal, gratis koffie/thee in de wachtruimte, stopcontact, (gratis) wifi.

In zittingzaal

- Vaste plek in zittingzaal, zodanig dat directe confrontatie met verdachte wordt vermeden. Mogelijkheid om hiervan af te wijken als indeling van zaal of omstandigheden daarom vragen.
- Mogelijkheid om als eerste of laatste de zittingzaal te betreden/verlaten.

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 25 van 40

- Goed verstaanbaar kunnen spreken (microfoon, indien nodig)
- Maatregelen o.b.v. medische noodzaak (mits van tevoren aangevraagd). Bijv. ringleiding voor slechthorenden.
- Videoverbinding naar andere ruimte (mits van tevoren aangevraagd)

Naar gelang de situatie van het slachtoffer en de mogelijkheden van het gerecht kunnen andere zaken aangeboden worden zoals een glas water.

Buiten en in de zittingzaal:

- Procedure voor bijzondere/ risicozittingen. Onderdeel daarvan is mogelijke begeleiding door OM of SHN, beveiliging en beschermingsmaatregelen.

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 26 van 40

Bijlage 3 – Suggesties voor punten ter aanpassing in de Modelregeling

Algemeen

De Modelregeling legt veel nadruk op de rol van de bode in de begeleiding van slachtoffers. In praktijk vindt de fysieke begeleiding in het pand plaats voor slachtoffers die onder de hoede zijn van OM of Slachtofferhulp Nederland, door begeleiders van die organisaties. Als er beveiliging nodig is, speelt ZM ook een rol in de begeleiding. Voor slachtoffers die zonder begeleiding de zitting bezoeken en waarvan wensen/behoefte niet vooraf bekend zijn, is het wenselijk, maar in de praktijk niet realistisch om in de huidige organisatie persoonlijke begeleiding door bodes te veronderstellen. Daar is de personele bezetting niet op ingericht.

Punt 1 – betreft het werkproces rond het eerste contact met het slachtoffer.

- Het initiatief tot contact met de rechtspraak over wensen en behoeften ligt bij (vertegenwoordigers van) het slachtoffer. ZM neemt alleen in reactie daarop contact op met (vertegenwoordigers van) het slachtoffer.
- Het eerste contact van slachtoffers bij binnenkomst is niet altijd met de portier. In sommige gerechten worden bezoekers van zittingen bij het eerste loket (beveiligingsloket/portiersloge) juist erop gewezen dat ze zich daar niet hoeven te melden, maar pas bij de informatiebalie of bodebalie. Ook bij die informatiebalie wordt nog niet structureel aan bezoekers gevraagd in welke hoedanigheid ze de zitting bezoeken. Daarvoor zijn er teveel bezoekers. Pas bij de bodebalie voor de zittingzaal worden die vragen gesteld en aanwezigheid van het slachtoffer geregistreerd.
- Er wordt in bezoekersinformatie voor slachtoffers uitgelegd dat zij zich wél bij de portier moeten melden als zij een afspraak hebben met een begeleider van het slachtofferloket of SHN.

Punt 2 – betreft werkproces en informatie om aanwezigheid van slachtoffer vast te stellen.

- Randvoorwaarden m.b.t gegevens op zittingsrol aanpassen. De gegevens zijn relevant, maar staan niet allemaal op de zittingsrol. Het is aan de gerechten hoe zij d.m.v. een werkproces de bodes voorzien van de relevante informatie. Hiervoor is ook medewerking van het OM nodig en voegt informatie van SHN ook waarde toe.

Punt 3 – opvang en begeleiding door de bode voorafgaand aan de zitting

- Essentie is dat slachtoffers veilig kunnen wachten in een aparte ruimte, indien gewenst. Andere basisvoorzieningen als leesmateriaal en toegang tot koffie/thee zijn nader door de gerechten gezamenlijk te bepalen (zie aanbeveling uit het onderzoeksrapport slachtoffervoorzieningen)
- De folder *Slachtoffers en justitie* is niet beschikbaar als geprinte folder, alleen online op de site van de rijksoverheid. Suggestie om folders te drukken als die inderdaad in de wachtkamers beschikbaar moeten zijn. Wellicht is het beter om deze eis te laten vervallen.

Punt 4 – uitroepen van de zaak

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 27 van 40

- Niet alle wachtruimtes zijn dichtbij de betreffende bodebalie. Bodes kunnen niet op elk moment bij hun balie weg om slachtoffers te waarschuwen dat hun zitting begint en in de wachtruimtes zelf is geen technisch middel aanwezig om de start van de zitting aan te kondigen. Laat in de regeling ruimte aan de gerechten om de begeleiding van slachtoffers situatieafhankelijk in te vullen (hoeft niet altijd in persoon door de bode; de bode kan bijvoorbeeld via mobiele telefonie contact opnemen).

Punt 5 – opvang en begeleiding bij schorsing en na afloop van de zitting.

- Zie punt 4.

Punt 6 – periodieke evaluatie

- Terugkoppeling van bodes nodig (bijv. over incidenten), maar bodedienst hoeft niet per sé deel te nemen aan het overleg.

Overige bijlagen (separaat)

- A - *werkproces informatiestroom OM/SHN → ZM (voorbeeld Den Haag)*
- B - *informatie en instructies voor bodes*
- C - *checklist voor bodes*

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 28 van 40

Bijlage 3: werkproces informatiestroom slachtoffers OMSHN-ZM

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 29 van 40

Werkproces informatiestroom slachtoffers - van OM en SHN naar ZM

1. OM

Het OM krijgt informatie van slachtoffers over hun voorgenomen aanwezigheid. Speciale beschermingsmaatregelen, wensen of behoeften zijn mogelijk ook bekend (bijvoorbeeld uit de individuele beoordeling, dossier, of eerdere gesprekken met het slachtoffer).

Voor de informatievoorziening naar ZM levert dit 2 scenario's op:

1. 'Aanwezig, geen bijzonderheden'. Melden per mail naar:
bodeplanningzittingzalen.rb.denhaag@rechtspraak.nl

- GPS zaken: OM administratie registreert in GPS dat slachtoffer aanwezig is bij zitting ('ja' aanklikken in betreffende veld). ZM ziet deze informatie in GPS niet.
- Compas zaken: geen systeem-registratie.

Eerste aanleg: OM administratie/Slachtofferloket AP stuurt een mail (in Compas én GPS zaken) naar:

- Officier van Justitie
- bodeplanning zittingzalen: bodeplanningzittingzalen.rb.denhaag@rechtspraak.nl
- voorzitter van de zitting.

Hoger beroep: het Slachtofferloket LRO/FP/LP stuurt reeds mails, maar deze moeten in het vervolg naar het mailadres van de bodeplanners. Zaakscoördinator van het RP in cc.

Inhoud van mail: datum en tijdstip van zitting, naam verdachte, naam voorzitter, naam slachtoffer en of die alleen of met begeleider komt.

2. 'Aanwezig + bijzonderheden'. Melden d.m.v. mail en/of aanmeldformulier "bijzondere zittingen" naar:
bijzonderezitting.rb.denhaag@rechtspraak.nl

Dit formulier is voor rechtbank en gerechtshof medewerkers toegankelijk op Intro (intranet van ZM). Het kan van daaruit direct verstuurd worden en gaat dan naar een functionele mailbox "bijzondere zittingen". Van daaruit worden alle berichten automatisch doorgestuurd naar AAT (Afdeling Arrestantentaken (parketpolitie)), Beveiliging, Zalenplanning bodedienst en Communicatie & Voorlichting rechtbank. Zij kunnen dan de benodigde actie ondernemen en afstemmen waar nodig.

Bijzonderheden zijn bijv. dreiging op het slachtoffer, medische klachten, risico van confrontatie e.d.

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 30 van 40

OM medewerkers hebben geen toegang tot Intro en het formulier kan niet automatisch verzonden worden. Handmatig verzenden is wel mogelijk.

Eerste aanleg:

- Slachtofferloket AP: dezelfde mail als bij 1) nu ook naar de functionele mailbox “bijzondere zittingen” sturen + daarbij vermeld de bijzonderheden/ wensen die het slachtoffer aangegeven heeft.
- OvJ: formulier ‘bijzondere zitting’ als bijlage sturen naar de functionele mailbox “bijzondere zittingen” + naar de voorzitter van de zitting.

Indien verdere afstemming met de voorzitter nodig is, graag ook rechtstreeks contact opnemen.

Hoger beroep:

- Zaakscoördinator RP of AG: formulier bijzondere zittingen mailen naar de functionele mailbox “bijzondere zittingen” + naar de voorzitter van de zitting

Indien verdere afstemming met de voorzitter nodig is, graag ook rechtsreeks contact opnemen.

2. SHN

Als SHN slachtoffers begeleidt, dan zal normaal gesproken de aanwezigheid van het slachtoffer doorgegeven zijn aan het OM – en via het OM aan ZM. Met SHN Den Haag is afgesproken dat zij ook wekelijks een overzicht naar ZM sturen, met slachtoffers die van SHN bijstand ter zitting krijgen (Algemene dienst of Juridische dienst). Mail naar:
bodeplanningzittingszalen.rb.denhaag@rechtspraak.nl

3. Advocaat en ZM administratie

Als een slachtoffer niet in contact is met OM of SHN, maar wel aan een advocaat aangegeven heeft aanwezig te zullen zijn, dan kan een advocaat dit melden. Het ligt meer voor de hand dat advocaten in zo’n geval het Slachtofferloket benaderen (en ZM via dat loket op de hoogte wordt gebracht), maar het kan voorkomen dat de Straf administratie van rechtbank of gerechtshof wordt benaderd. Dat zal via de gebruikelijke kanalen moeten verlopen (vooralsnog telefonisch, per fax of brief).

Als een advocaat (of slachtoffer zelf) belt dan vraagt de administratief medewerker om de melding op schrift te stellen (bijv. mail of fax).

De administratief medewerkers stuurt deze schriftelijk informatie door naar in ieder geval de voorzitter en de griffier van de zitting. De voorzitter beoordeelt of het nodig is om het als een bijzondere zitting aan te melden. Via het formulier op Intro:

[https://intro.rechtspraak.minjus.nl/sites/Den-Haag/Bedrijfsvoering/Team%20Front/Beveiliging/Paginas/Bijzondere\(risico\)zitting.aspx](https://intro.rechtspraak.minjus.nl/sites/Den-Haag/Bedrijfsvoering/Team%20Front/Beveiliging/Paginas/Bijzondere(risico)zitting.aspx)

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 31 van 40

4. Bodedienst

De bodeplanners zorgen ervoor dat de betreffende bode geïnformeerd wordt over de aanwezigheid en bijzonderheden (bijv. door een afdruk van de email toe te voegen aan de zittingsrollen die de bode op de dag van de zitting ontvangt). De bode houdt in de gaten of het slachtoffer zich meldt voor de zitting. De bode registreert de aanwezigheid van het slachtoffer en brengt de rechter op de hoogte.

Afbeelding 1: formulier op Intro voor ZM gebruik (klikken op balk onderaan om automatisch te versturen)

Bijzondere zitting aanmelden

Instructie formulier:
Klik één keer op het invulveld voor het invoeren van gegevens.
Nadat alle velden zijn ingevuld kan je deze verzenden door dubbel te klikken met je muis op onderstaande (blauwe) verzend knop.

Datum:	[Datum]
Tijdstip	[Tijdstip]
Naam zaak/verdachten:	[Naam zaak / Verdachten]
Geboortedatum:	[Geboortedatum]
Voorzitter:	[Voorzitter]
Griffier:	[Griffier]
Officier van justitie:	[Officier van justitie]
Zittingszaal:	[Zittingszaal]

Risico is:
Bijzonderheden slachtoffer ▼

Bijzonderheden/toelichting:
[Bijzonderheden]

"Klik hier om het formulier te verzenden."

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 32 van 40

Afbeelding 2: formulier voor OM gebruik (klikken op mailadres bijzondere zittingen opent gelijk Outlook, mailadres voorzitter handmatig toevoegen)

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 33 van 40

Bijzondere zitting aanmelden

Onderstaand formulier eerst opslaan en daarna als bijlage verzenden naar:

- bijzonderezitting_rb_denhaag@rechtspraak.nl
- en
- *de voorzitter van de zitting.*

<i>Datum:</i>	[Datum]
<i>Tijdstip</i>	[Tijdstip]
<i>Naam zaak/verdachten:</i>	[Naam zaak / Verdachten]
<i>Geboortedatum:</i>	[Geboortedatum]
<i>Voorzitter:</i>	[Voorzitter]
<i>Griffier:</i>	[Griffier]
<i>Officier van justitie:</i>	[Officier van justitie]
<i>Zittingszaal:</i>	[Zittingszaal]

Risico is:
[klik hier en kies in het menu uit één van de mogelijkheden]

Bijzonderheden/toelichting:
[Bijzonderheden]

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 34 van 40

bijlage 4 Info en instructie slachtoffers – bodedienst

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 35 van 40

Informatie en instructie slachtoffers – bodedienst

Achtergrond

Sinds 2012 bestaat er binnen de Rechtspraak een *Modelregeling inzake passende verblijfsomgeving slachtoffers* vastgesteld. Deze Modelregeling bevat uitgangspunten voor de opvang van en voorzieningen voor slachtoffers in de rechtbanken en gerechtshoven. Daarin hebben bodes een belangrijke rol.

Zie: <https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/Modelregeling-inzake-passende-verblijfsomgeving-slachtoffers.pdf>

Doel van de opvang door de bode is om de communicatie en bejegening van het slachtoffer te optimaliseren en ongewenste confrontatie met de verdachte te vermijden.

Beoogde resultaten in de modelregeling zijn:

- vaststellen van de aanwezigheid van het slachtoffer direct na binnenkomst
- doorverwijzing naar de juiste locatie en/of persoon voor de opvang voorafgaand aan de zitting.
- vaststellen aanwezigheid slachtoffer door bode (bij de zittingzaal)
- borging dat de informatie beschikbaar blijft bij evt. overdracht
- inwerking treden van de procedure rond opvang slachtoffer
- vermindering van directe confrontatie tussen slachtoffer en verdachte
- aanbieding van passende faciliteiten
- kennisneming van de verwachtingen t.a.v. wachttijd door het slachtoffer
- bekendheid bij bode of het slachtoffer het woord wenst te voeren op de zitting
- bekendheid bij bode indien het slachtoffer anoniem en niet opgemerkt wenst te worden/anoniem aanwezig wenst te zijn
- bekendheid bij het slachtoffer waar antwoord op inhoudelijke dan wel procedurele vragen kan worden verkregen
- bekendheid bij de bode van de plaats waar het slachtoffer zich bevindt in afwachting van de zitting

In de afgelopen jaren is de aandacht voor de belangen van slachtoffers verder gegroeid en is bijvoorbeeld het spreekrecht voor slachtoffers wettelijk bepaald. Er is ook meer aandacht voor de voorzieningen die wij slachtoffers bieden en de werkprocessen die daarbij horen. Voor de zitting, bij schorsing, en na de zitting, tot men het pand verlaat.

Bij slachtoffervoorzieningen moet gedacht worden aan:

Buiten zittingzaal

- Mogelijkheid om zonder ongewenste confrontatie met het slachtoffer te wachten op de zitting.

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 36 van 40

- Duidelijke verwijzing of begeleiding naar een slachtoffer wachtruimte
- Wachtruimte afgeschermd van publieke wachtruimte en afsluitbaar met een deur
- Voldoende stoelen (en voldoende comfortabel)
- Informatie over wachttijd en/of tijdige waarschuwing (door bode/ begeleider) van aanvang van de zitting
- Koffie/theevoorziening zoals voor overige bezoekers
- Voldoende exemplaren van folder *Slachtoffers en justitie* (en verwijzing naar die informatie)

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 37 van 40

In zittingzaal

- Vaste plek in zittingzaal, zodanig dat directe confrontatie met verdachte wordt vermeden. Mogelijkheid om hiervan af te wijken als indeling van zaal of omstandigheden daarom vragen.
- Mogelijkheid om als eerste of laatste de zittingzaal te betreden/verlaten.
- Goed verstaanbaar kunnen spreken (microfoon, indien nodig)
- Procedure voor bijzondere/ risicozittingen. Onderdeel daarvan is mogelijke begeleiding door OM of SHN, beveiliging en beschermingsmaatregelen.
- Maatregelen o.b.v. medische noodzaak (mits van tevoren aangevraagd). Bijv. ringleiding voor slechthorenden.
- Videoverbinding naar andere ruimte (mits van tevoren aangevraagd)

Naast deze basisvoorzieningen kunnen er soms aanvullend dingen aangeboden worden, bijv. een glas water. Aanvullend aanbod kan per gerecht of situatie verschillen.

Inzichten van Slachtofferhulp Nederland

Het zijn de kleine dingen die het doen...

The collage consists of several images arranged on a grid background. From top-left to bottom-right: a brown doormat with 'Welkom' written on it; a clear glass of water; a courtroom scene with a judge's bench and a witness stand; a signpost with arrows pointing to 'WHO', 'WHAT', 'WHERE', 'WHEN', 'WHY', 'HOW', 'QUESTIONS', and 'ANSWERS'; a purple speech bubble containing a white lowercase 'i' icon; a person in a dark suit holding a white sign; a calendar for January showing dates 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28; and a wooden gavel resting on a 100 Euro banknote.

Kleine gebaren kunnen een enorm verschil maken voor slachtoffers. Slachtoffers geven zelf als belangrijk aan:

- Welkom heten of laten weten dat er notie is genomen van zijn aanwezigheid

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 38 van 40

- Het ‘programma’ uitleggen: wanneer komt bijvoorbeeld het spreekrecht aan bod of wordt de vordering behandeld
- Uitleg geven daar waar nodig
- Zorgen voor een goede plek in de zittingszaal met tafel en microfoon
- Rekening houden met de privacy-wensen van het slachtoffer; bijvoorbeeld: het niet noemen van de naam van het slachtoffer

Instructies en punten van belang voor de bodedienst

- Als OM of Slachtofferhulp van tevoren weten dat een slachtoffer aanwezig zal zijn, dan melden zij dit o.a. bij de bodeplanners. Ook bijzonderheden (risicozitting) zijn daar bekend.
- Bodeplanners geven de melding door (afdruk van mail) aan de betreffende bode.
- Op onze website is/wordt informatie toegevoegd voor slachtoffers die ons gebouw bezoeken.
- De bode houdt in de gaten of het slachtoffer zich ook meldt.
- Soms komt een slachtoffer onaangekondigd.
- **De bode stelt een aantal vragen. Zie checklist.**
- De bode **registreert de aanwezigheid en andere relevante informatie**. En **informeert de rechter** voorafgaand aan de zitting over de wensen van het slachtoffer.
- De bode roept de zaak uit en **verifieert of het slachtoffer heeft gehoord dat de zitting begint**.
- Bij een schorsing stemt de bode af met het slachtoffer waar hij/zij kan wachten op vervolg van de zitting.
- Er bestaat een folder *Slachtoffers en justitie*, die voor slachtoffers beschikbaar moet zijn. Bijv. in de slachtoffer wachtruimte op de 3^e verdieping.
- Zie: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2016/06/01/informatieblad-slachtoffers-en-justitie>
- Tussen rechtbank en OM vindt periodiek een overleg plaats over slachtofferzaken. Om beter te kunnen evalueren hoe het gaat, wordt bodes gevraagd om **incidenten met slachtoffers per mail te melden bij het hoofd bodedienst**.
Het gaat dan bijv. om:
  - ongewenste confrontatie met (familie of vrienden van) verdachte buiten de zaal
  - weg niet kunnen vinden
  - voorzieningen als videoverbinding, microfoon, ringleiding e.d. wel gewenst, maar niet aanwezig. (wel/niet aangevraagd?)
  - niet op gewenste plek in zittingzaal mogelijk
  - anonimiteit / privacy in het geding
  - slachtoffer in aparte kamer en lastig om die te laten weten wanneer zitting begint

datum 21 oktober 2020
kenmerk UIT
pagina 39 van 40

bijlage 5 Checklist slachtoffers

datum 21 oktober 2020
 kenmerk UIT
 pagina 40 van 40

Checklist slachtoffers - bodedienst

Vragen als iemand zich meldt bij de bodebalie

Vraag	Toelichting
In welke hoedanigheid komt u de zitting bijwonen?	Het slachtoffer kan dan aangeven dat hij/zij slachtoffer is in de zaak
Heeft u een brief van het OM met zittingsinformatie gekregen?	Niet noodzakelijk, maar wel handig om het slachtoffer te identificeren
Wilt u op de gang wachten of zit u liever even in een aparte kamer totdat de zitting begint?	Aparte kamer kan een reguliere spreekkamer op de verdieping zijn. Bij wachten in aparte kamer: laat het slachtoffer weten hoe laat de zitting begint en maak zo nodig afspraken hoe het slachtoffer op tijd hoort dat de zaak wordt uitgeroepen. Bij voorkeur via bodes . Anders bijv. via mobiel nummer van het slachtoffer of diens begeleider.
Waar wilt u zitten in de zaal (voorin of achterin)?	
Wilt u als eerste of als laatste de zaal betreden of loopt u wanneer de bode omroept dat de behandeling van de zaak begint gewoon mee de zaal in?	
Wilt u gebruik maken van het spreekrecht?	
Bent u ermee akkoord dat de rechter uw aanwezigheid benoemt of wilt u – indien mogelijk - anoniem de zitting bijwonen?	Ook als slachtoffer anoniem alleen maar aanwezig wil zijn, dient de rechter op de hoogte gebracht te worden.
Is er iemand van Slachtofferhulp die u begeleidt? Zo ja, is dit een medewerker van de algemene dienst of van de juridische dienst?	Dit is voor de rechter/raadsheer handig om te weten.